

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

21. јануар 2013.

ИЗВЕШТАЈ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ, КАНДИДАТА И МЕНТОРА ЗА ИЗРАДУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

Одлуком од 17. децембра 2012. године Наставно-научног већа Филолошког факултета Универзитета у Београду образована је Комисија за оцену подобности докторанта Ане Рочкомановић и теме докторске дисертације под насловом „Данилово Житије светог архиепископа Арсенија I у рукописној традицији“.

Састав комисије:

1. др Томислав Јовановић, редовни професор, српска средњовековна књижевност, 6. 04. 2005, на Филолошком факултету у Београду.
2. др Љиљана Јухас-Георгиевска, редовни професор, српска средњовековна књижевност, 6. 04. 2005, на Филолошком факултету у Београду.
3. др Светлана Томин, ванредни професор, српска средњовековна књижевност, 24. 04. 2008, на Филозофском факултету у Новом Саду.

II БИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

Докторант Ана Рочкомановић рођена је 20. јула 1971. године у Нишу, где је учила основну школу и гимназију. На студије нишког Филозофског факултета (Група за српскохрватски језик и југословенске књижевности) уписала се 1990. године. По дипломирању 1998. године уписала је последипломске (магистарске) студије на Филолошком факултету у Београду (смер Наука о књижевности), са којих је 2009. године прешла на докторске академске студије (модул Књижевност) на истом факултету.

Од 2002. године ради на Филозофском факултету у Нишу (на Департману за српску и компаративну књижевност), најпре у звању асистента - приправника, а од 2011. године у звању асистента за ужу научну област Српска и компаративна књижевност (*Стара српска књижевност* и *Књижевност од ренесансе до рационализма*). Као асистент учествује у извођењу наставе и води самосталне вежбе на основним академским студијама србистике из обавезног предмета *Стара српска књижевност* те из изборних предмета *Рецепција библијске и светоотачке књижевности*, *Поетика старе српске књижевности* и *Љубав у старој српској књижевности* код проф. др Драгише Бојовића, као и из обавезног предмета *Књижевност од ренесансе до рационализма* те изборних предмета *Марин Држић и дубровачка комедија* и *Сатира у књижевности старог Дубровника* код доц. др Ирене Арсић.

Школске 2004/2005. године гостовала је као лектор за српски језик на Великотрновском универзитету „Св. св. Кирил и Методиј“ у Бугарској.

III БИБЛИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

Средњи веку слици речи, Humanitas. Стручни часопис студената Универзитета у Нишу. Свеска за друштвене науке и филозофију, Vol. XXV, бр. 1-4 (1993), Ниш 1994, стр. 7-33.

Лик кнеза Лазара у списима о Косовском боју, (Библиотека семинарских и дипломских радова, Филозофски факултет у Нишу. Студијска група за српски језик и књижевност, књига 3), Ниш 1998, 122 стр. [дипломски рад]

О божанственој светлости и духовној насади (Молитве Светог Саве, приредио Драгиша Бојовић, Ниш 2002, 102 стр.), Слава. Часопис за књижевност и културу (Ниш), Год. II, бр. 2 (март 2003), Ниш 2003, стр. 155-160. [приказ]

Црквене студије. Годишњак Центра за црквене студије, [уредник Драгиша Бојовић], Ниш, Год. I, бр. 1, 2004, 393 стр; Год. II, бр. 2, 2005, 378 стр; Год. III, бр. 3, 2006, 456 стр; Год. IV, бр. 4, 2007, 452 стр., Прилози за КЈИФ, Књ. LXXIII, св. 1-4 (2007), Београд 2008, стр. 239-251. [приказ]

Crkvene studije (Church Studies. Annual Journal of the Centre of Church Studies). Dragiša Bojović (ed.). Niš, 1 (2004) pp. 393; 2 (2005) pp. 378; 3 (2006) pp. 456; 4 (2007) pp. 452., Byzantinoslavica. Revue internationale des études Byzantines, Vol. LXVI, 1-2 (2008), Praha 2008, str. 378-382. [приказ]

Свети архиепископ Арсеније I у месецословима од XIV до XIX века, Прилози за КЈИФ, Књ. LXXIV, св. 1-4 (2008), Београд 2009, стр. 127-143.

Берлински зборник / Berlinski Sbornik. Среднобългарски книжовен паметник от началото на XIV век с допълнения от други ръкописи, изданието е подготвено от Хайнц Миклас, Лора Тасева, Мария Йовчева, Трудове на Балканската комисија, 47, Извори, Българска академия на науките, Австријска академия на науките, Софија, Виена 2006., Црквене студије. Годишњак Центра за црквене студије (Ниш), Год. VI, бр. 6 (2009), Ниш 2009, стр. 447-449. [приказ]

Српско средњовековно наслеђе – извор за историју (Драгиша Бојовић, *Развијање свитка. Прилози из историје*, Ars libri/Центар за црквене студије, Београд/Ниш 2009, 173 стр.), Philologia Mediana. Годишњак за српску и компаративну књижевност (Ниш), Год. I, бр. 1 (2009), Ниш 2009, стр. 262-265. [приказ]

Стара српска поезија у избору Васка Поне, Philologia Mediana. Годишњак за српску и компаративну књижевност (Ниш), Год. II, бр. 2 (2010), Ниш 2010, стр. 61-76.

IV ОЦЕНА ДА ЈЕ КАНДИДАТ ПОДОБАН ДА РАДИ ДИСЕРТАЦИЈУ

Увидом у биографију и библиографију кандидата, комисија сматра да кандидат Ана Рочкомановић испуњава све услове за израду докторске дисертације.

V ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ПРЕДЛОЖЕНОГ МЕНТОРА

За ментора је предложен проф. др Томислав Јовановић, редовни професор Филолошког факултета у Београду, Катедра за српску књижевност са јужнословенским књижевностима.

Библиографија ментора:

1. Теодосије Хиландарац, *Житије Петра Коришког*, Књижевна историја, XII, 48, Београд 1980, 635-681.
2. Патријарх Пајсије, *Сабрани списи*. Превод, предговор и коментари Томислав Јовановић, Библиотека Стара српска књижевност у 24 књиге, књига 16, Просвета – Српска књижевна задруга, Београд 1993, 166 стр.
3. *Студенички типик. Цароставник манастира Студенице*. Издање, превод и поговор Томислав Јовановић. Народна библиотека Србије – Завод за уџбенике и наставна средства, Београд 1994, 314 стр.
4. Сава Хиландарац, *Историја манастира Хиландара. Успомена на седамстогодишњицу оснивања*, [Превео Спира Калик], Приредио и поговор написао Томислав Јовановић, Народна библиотека Србије, Београд 1997, 210 стр.
5. *L'étude des apocryphes dans la tradition manuscrite serbe médiévale*, Études balkaniques, 4, Paris 1997, 105-132.
6. Варијанта „Јеванђеља младенства“ са Христовим учењем скрлатарске вештине, Српски језик, II, 1-2, Београд 1997, 376-396.
7. Свети Сава, *Сабрана дела*, Приредио и превео Томислав Јовановић, Српска књижевна задруга, Коло ХСI, књига 602, Београд 1998, 274 стр.
8. *Хиландарски типик према препису таха монаха Марка*, Хиландарски зборник, 10, Београд 1998, 235-277.
9. Стефан Првовенчани, *Сабрана дела*, Предговор, превод дела и коментари Љиљана Јухас-Георгиевска, Издање на српскословенском Томислав Јовановић, Српска књижевна задруга, Коло ХСII, књига 608, Београд 1999, 184 стр.
10. *Стара српска књижевност. Хрестоматија*. Приредио и превео Томислав Јовановић, Филолошки факултет, Београд – „Нова светлост“, Крагујевац, Београд 2000, 696 стр.
11. Сава Хиландарац, *Типикарница Светог Саве у Кареји*, Приредио Томислав Јовановић, Предговор Бојан Радовановић, Са немачког превела Јасна Вељановски, Serbian Literary Company, Toronto 2000.
12. Агапије Ландос Крићанин, *Чуда Пресвете Богородице*, Превод са српскословенског и поговор Томислав Јовановић, Епархија банатска, Вршац 2000.
13. *Књижевно дело патријарха Пајсеја*, Свети архијерејски синод Српске православне цркве, Београд 2001.
14. Доментијан, *Житије светог Саве*, Предговор, превод дела и коментари Љиљана Јухас-Георгиевска, Издање на српскословенском Томислав Јовановић, Српска књижевна задруга, Коло ХСIII, књ. 614-615, Београд 2001.
15. *Апокриф о Еноху према српском препису из Народне библиотеке у Бечу*, Археографски прилози, 25 (2003), Београд 2005, 209-238.
16. *Дела апостола Андреја и Матеја у препису збирке манастира Дечана*, Прилози за КЛИФ, LXX, 1-4 (за 2004), Београд 2005, 171-209.
17. *Варлаам и Јоасаф*. Приредио и на савремени језик пренео Томислав Јовановић, Библиотека Стара српска књижевност у 24 књиге, књига 22, Просвета – Српска књижевна задруга, Београд 2005, 244 стр.
18. *Апокрифи. Старозаветни, према српским преписима*. Приредио и на савремени језик пренео Томислав Јовановић, Библиотека Стара српска књижевност у 24 књиге, књига 23, I том, Просвета – Српска књижевна задруга, Београд 2005, 652 стр.
19. *Апокрифи. Новозаветни*. Приредио и на савремени језик пренео Томислав Јовановић, Библиотека Стара српска књижевност у 24 књиге, књига 23, II том, Просвета – Српска књижевна задруга, Београд 2005, 704 стр.

20. *Краћа верзија апокрифа о Адаму и Еви у српском препису XVI века*, Slavia, 74, 2-3, Ciri-llomethodiana, ad honorem Zdeňka Ribarova et Ludmila Pacnerová, Praha 2005, 367-377.
21. *Завет патријарха Рувима у препису збирке манастира Никољца*, Старобългарска литература, 33-34, София 2005. В чест на Климентина Иванова, 394-404.
22. *Света земља у српској књижевности од XIII до краја XVIII века*. Приредио и на савремени српски пренео Томислав Јовановић, „Чигоја штампа“, Београд 2007.
23. *Карејски и Хиландарски типик у руском преводу из збирке Белокринишког манастира*, Хиландарски зборник, 12, Београд 2008, 89-148.
24. *Посебна варијанта Варуховог откровења у српском препису с почетка XVI века*, Slavia, 78, 3-4, Ad multos annos! Zoe Hauptová et Helena Bauerová, Praha 2009, 363-378.
25. Boško I. Bojović, *Chilandar et les pays Roumains (XVe-XVIIe siècle). Les actes des princes roumains de Chilandar (Mont-Athos)*, Avec la collaboration de Petre Ș. Nasturel, Tomislav Jovanović, Petre Paun, Textes documents études sur le monde Byzantin, Néohellénique et Balkanique, 10, Association Pierre Belon, Paris 2010.
26. *Свети Сава*, Приредио Томислав Јовановић, Антологијска едиција Десет векова српске књижевности, књ. 1, Издавачки центар Матице српске, Нови Сад 2010.
27. *Виђење апостола Павла у српском препису последње четвртине XV века из збирке манастира Никољца*, Slovo, 60, Posvećeno sedamdesetoj obljetnici života akademkinje Ivanke Petrović, Zagreb 2010, 335-358.
28. *Old Testament Apocrypha in the Serbian Manuscript Tradition*, The Old Testament Apocrypha in the Slavonic Tradition, Continuity and Diversity, Edited by Lorenzo DiTommaso and Christfried Böttrich with the assistance of Marina Swoboda, Mohr Siebeck, Tübingen 2011, 225-240.
29. *Служба светом архиепископу Јевстатију Данила Другог у препису XV века*, Прилози за КЈИФ, LXXVII, 1-4, Београд 2011, 75-100.
30. *Житије светог Симеона Стефана Првовенчаног према препису средине XV века*, Археографски прилози, 33, Београд 2011, 103-193.
31. Агапије Ландос, *Спасење грешних*, Препис Јеротеја Рачанина из 1697. године, Библиотека Рачанска баштина, књига 2, том 1, Фототипија; том 2, Српскословенски текст приредио и на савремени српски језик пренео Томислав Јовановић, Рачанска фондација, Бајина Башта 2012.
32. *Хрестоматија средњовековне књижевности*, том I, Старословенска и преводна књижевност, приредио и на савремени српски пренео Томислав Јовановић, Библиотека Српска књижевност, Коло Стара српска књижевност, књига I, Филолошки факултет, Београд 2012.
33. *Хрестоматија средњовековне књижевности*, том II, Српска књижевност, приредио и на савремени српски пренео Томислав Јовановић, Библиотека Српска књижевност, Коло Стара српска књижевност, књига I, Филолошки факултет, Београд 2012.

Комисија сматра да проф. др Томислав Јовановић испуњава све услове за ментора ове докторске дисертације за област српска средњовековна књижевност.

VI ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ

Формулација тезе „Данилово *Житије светог архиепископа Арсенија I* у рукописној традицији“ подразумева текстолошко, језичко и стилско испитивање сачуваних преписа овог дела те пред кандидатом стоји замашан трагачки поступак.

Комисија закључује да радни наслов тезе „Данилово *Житије светог архиепископа Арсенија I* у рукописној традицији“ одговара суштини предстојећих истраживања.

Предмет истраживања окренут је сложеној композицији *Зборника краљева и архиепископа српских*, који представља јединствену појаву у српској средњовековној књижевности. Овај изузетан корпус житија започео је да саставља архиепископ Данило II у првој половини XIV века, а наставили су га његов Ученик и други настављачи. У њему се налазе житија краља Уроша, краља Драгутина, краљице Јелене, краља Милутина, архиепископа Арсенија I, архиепископа Јоаникија и архиепископа Јевстатија I. *Зборник* је као целина до данас остао недовољно изучен. Тек појединим деловима посвећена је већа научна пажња. Предложена тема за израду докторске дисертације Ане Рочкомановић била би у пуној мери окренута темељном проучавању *Житија светог архиепископа Арсенија I* у рукописној традицији која је до данас позната.

Иако је овај драгоцен *Зборник* до данас познат у само неколико преписа, и то како на српскословенском, тако и на рускоцрквенословенском и молдавском, он још није текстолошки систематично проучен. Осим тога, из њега су поједина дела преписивана засебно у различитим временима, што изискује ново сагледавање историјата његовог настанка. Колико је стање рукописа са овим *Зборником* препуно неизвесности, које су се граничиле са драматичношћу, говори чињеница да је најстарији познати препис, исписан у Милешеву 1553. године, а затим пренет у Хиландар и тамо био све до краја XIX века, доживео да буде изгубљен. Тек пре тридесетак година рукопис је пронађен у приватном поседу и сада се налази у рукописној збирци Архива САНУ. На другој страни, један од преписа *Зборника* нестао је у страдању Народне библиотеке Србије у немачком бомбардовању 1941. године. Разбацаност рукописа *Зборника* огледа се и у томе што је један молдавски препис био до Другог светског рата у Лавову, а сада је у Варшавској народној библиотеци. Препис са њега урађен је за Павла Јозефа Шафарика и данас је у Националној библиотеци у Прагу. Други молдавски препис чува се у манастиру Сучевици у Румунији.

Како би рад на овој дисертацији текао што логичнијим редоследом, Ану Рочкомановић очекује нешто сложенији методолошки поступак с обзиром на природу непосредног проучавања рукописима. Детаљним прегледом досадашње литературе о *Зборнику* дошло би се до увида шта је ко радио у том погледу и шта њој предстоји у систематичнијем захвату. У стању приличне расутости рукописа већ на самом почетку морао би се начинити ни мало једноставан корак који би се тицао доласка до преписа било набављањем снимака, што није увек изводљиво, или непосредним увидом у саме преписе, како би се *Житије светог архиепископа Арсенија I* могло што веродостојније проучити. По окупљању грађе уследио би археографски опис сваког појединачног преписа, чиме би се исказало њихово кодиколошко стање, дуктус сваког писара и ортографске појаве. Затим би дошла на ред текстолошка анализа у којој би се филолошки компаративно сагледали сви преписи *Житија*. Тиме би се успоставила, колико је то могуће на основу не тако великог броја преписа, слика рукописне традиције овог дела. Језичком и стилском анализом показале би се одлике Даниловог израза, чиме би се дошло до одређеније представе поетике *Житија светог архиепископа Арсенија I*. Да би дисертација имала што потпунији облик, у њој ће се размотрити поетичке појаве које прате ово *Житије* као и истородне појаве у другим делима Данила Другог кроз цео *Зборник*, као што су *Житије краља Драгутина* и *Житије краљице Јелене*. Овако комплексним компаративним, аналитичким и синтетичким проучавањем и добијеним научним резултатима овом житију ће се поузданије одредити место у склопу целокупног *Зборника*.

Комисија закључује да је предложени предмет истраживања својом сложеношћу и значајем у области дисертације.

Библиографија прелиминарних истраживања

Књижевни текстови

Осам преписа *Живота краљева и архиепископа српских*, као и издвојених преписа појединих дела.

Животи краљева и архиепископа српских. Написао архиепископ Данило и други. На свијет издао Ћ. Даничић. У Загребу 1866. (На последњој 386. страни: „Штампано у Биограду у Државној штампарији 1866“). Фототипско издање: Arhiepiskop Danilo i drugi, *Životi kraljeva i arhiepiskopa srpskih*. Edyted by Dj. Daničić. With an introduction by Djodje Trifunović. London, Variorum Reprints, 1972.

Архиепископ Данило, *Животи краљева и архиепископа српских*. Превео Др. Лазар Мирковић. Предговор написао Др. Никола Радојчић, Београд 1935.

Данило Други, *Животи краљева и архиепископа српских*. Службе. Приредили проф. др. Гордон Мак Данијел, проф. др. Дамњан Петровић. Данашња језичка верзија Лазар Мирковић, Димитрије Богдановић, Дамњан Петровић, Београд 1988.

Данило Пећки, *Служба светом архиепископу Арсенију*, [у:] Србљак. Службе, канони, акатисти. Приредио Ђорђе Трифуновић. Превео Димитрије Богдановић. Превод редиговали Димитрије Богдановић и Ђорђе Трифуновић. Књ. 2, Београд 1970, стр. 8-47.

Теоријска литература

Аверинцев, Сергеј, Сергејевич, *Поетика рановизантијске књижевности*. Превели Драгољуб Недељковић и Марија Момчиловић, редакција превода Димитрије Богдановић, Београд 1982.

Бичков, Виктор, Василевич, *Византијска естетика*. Теоријски проблеми, превео Димитрије М. Калезић, Београд 1991.

Богдановић, Димитрије, *Византијски књижевни канон у српским службама средњег века* [у књизи:] *О Србљаку*. Студије, Београд 1970, стр. 97-125.

Богдановић, Димитрије, *Каталог ћирилских рукописа манастира Хиландара*. Дејан Медаковић, *Старе штампане књиге манастира Хиландара*, Београд 1978, стр. 191.

Богдановић, Димитрије, *Стара српска књижевност*. Историја српске књижевности [1-4], 1, Београд 1991.

Бојовић, Драгиша, *Трпеза Премудрости Архиепископа Данила Другог*, [у књизи:] Драгиша Бојовић, *Трпеза Премудрости*, Београд-Ниш 2009, стр. 62-80.

Vašica, J., Vajs, J., *Soupis staroslovanských rukopisů Národního musea v Praze*, Nakladatelství Československé Akademie Věd, Praha 1957.

Давидов, Динко, *Манастир Хиландар на бакрорезима XVIII века*, Хиландарски зборник, 2, Београд 1971, стр. 143-171.

Даничић, Ђура, [предговор у:] *Животи краљева и архиепископа српских*. Написао архиепископ Данило и други. На свијет издао Ћ. Даничић. У Загребу 1866. (На последњој 386. страни: „Штампано у Биограду у Државној штампарији 1866“). Фототипско издање: Arhiepiskop Danilo i drugi, *Životi kraljeva i arhiepiskopa srpskih*. Edyted by Dj. Daničić. With an introduction by Djodje Trifunović. London, Variorum Reprints, 1972, стр. V-XV.

Dan, Dimitrije, *Mănăstirea și comuna putna*, București 1905.

Ђорђевић, Иван, М., *Прозне и песничке слике Данила II и српске фреске прве половине XIV века*, Архиепископ Данило II и његово доба, Научни скупови САНУ, књ. LVIII, Београд 1991, стр. 481-492.

Ђурић, Војислав, Ј., *Историјске композиције у српском сликарству средњег века и њихове књижевне паралеле*, Зборник радова Византолошког института 11, 1968, стр. 99-127.

Јелесијевић, Снежана, *Један руски препис Службе светом Арсенију, архиепископу српском*, Прилози за КЈИФ, књ. LXX, св. 1-4 (2004), Београд 2005, стр. 119-137.

Јовановић, Томислав, *Служба светом архиепископу Јевстатију Данила Другог у препису XV века*, Прилози за КЈИФ, књ. LXXVII, св. 1-4, Београд 2011, 75-100.

Лухас-Георгиевска, Љиљана, *Доментијан и архиепископ Данило II*, Архиепископ Данило II и његово доба, Научни скупови САНУ, књ. LVIII, Београд 1991, стр. 237-243.

Лухас-Георгиевска, Љиљана, *Лик Светог Саве у Даниловом „Житију архиепископа Арсенија“*, Митолошки зборник, 18, Рача-Београд 2008, стр. 51-72.

Калезић, Димитрије, М., *Архиепископ Данило II и питање његова припадања исихазму*, Архиепископ Данило II и његово доба, Научни скупови САНУ, књ. LVIII, Београд 1991, стр. 117-129.

Калезић, Димитрије, М., *Архиепископ Данило II и његови настављачи. Књижевноисторијска студија*, Београд 1975.

Краткий отчет о занятиях за границей доцента имп. С.-Петербургского университета Г. А. Сырку в летние месяцы 1893 и 1894 гг., Известия имп. Академии наук, т. II. СПб., 1895, 5, стр. CLXXXVIII-CCXV.

Лихачов, Дмитриј, Сергејевич, *Поетика старе руске књижевности*, превео Димитрије Богдановић, Београд 1972.

Мак Данијел, Гордон, Л., *Генезис и састављање Даниловог зборника*, Архиепископ Данило II и његово доба, Научни скупови САНУ, књ. LVIII, Београд 1991, стр. 217-224.

Мак Данијел, Гордон, *Данило Други*, [предговор у књизи:] Данило Други, *Животи краљева и архиепископа српских. Службе*. Приредили проф. др. Гордон Мак Данијел, проф. др. Дамњан Петровић. Данашња језичка верзија Лазар Мирковић, Димитрије Богдановић, Дамњан Петровић, Београд 1988, стр. 9-24.

Макданијел, Гордон, Л., *Прилози за историју „Живота краљева и архиепископа српских“ од Данила II*, Прилози за КЈИФ, књ. XLVI, св. 1-4 (1980), Београд 1984, стр. 42-52.

Маринковић, Радмила, *Како проучавати Данилов зборник*, Архиепископ Данило II и његово доба, Научни скупови САНУ, књ. LVIII, Београд 1991, стр. 225-231.

Маринковић, Радмила, *Улога Светог писма у организовању српског средњовековног текста*, Научни састанак слависта у Вукове дане, 26/1, *Српска књижевност и Свето писмо*, Београд 1997, 5-12.

Милошевић, Десанка, *Срби светитељи у старом српском сликарству*, [у књизи:] *О Србљаку. Студије*, Београд 1970, стр. 143-268.

Мирковић, Лазар, *Православна литургика или наука о богослужењу Православне источне цркве. Други, посебни део (Дневна богослужења, св. литургије и седмична богослужења)*, III издање, Београд 1982.

Milchisedec, episcop. O vizită la câteva mănăstiri si biserici antice din Bucovina, *Analele Academiei Romane*. Ser. II, t. VII (1884-1885), sect. 2, București 1885, p. 205-293.

Mircea, Ion-Radu, „*Les Vies des rois et archeveques serbes“ et leur circulation en Moldavie. Une copie inconnue de 1567*, *Revue des études Sud-Est européennes*, t. IV (1966), 3-4, Éditions de L'Académie de la République Socialiste de Roumanie, Bucarest 1966, p. 394-412.

Mircea, Ion-Radu, *Sur une édition critique des Vies des rois et des archeveques serbes*, Текстологија средњовековних јужнословенских књижевности, Научни скупови САНУ, књ. X, Београд 1981, стр. 299-306.

Наумов, Александар, *Свето писмо и богослужбени текстови као компонента црквенословенских књижевних дела (издавачка пракса и постулати)*, Текстологија средњовековних јужнословенских књижевности, Научни скупови САНУ, књ. X, Београд 1981, стр. 43-47.

Наумов, Александар, *Теодосије Хиландарац и Свето Писмо*, Хиландарски зборник, 5, Београд 1983, стр. 81-89.

Наумов, Александар, *Препис Даниловог зборника који је био у Лавову (BUL 198 III), а данас се чува у Варшавској Народној библиотеци (Aks. 10780)*, Архиепископ Данило II и његово доба, Научни скупови САНУ, књ. LVIII, Београд 1991, стр. 211-216.

Нихоритис, Константинос, *Нов препис от Службата за св. Арсений Срѣбски*, Пение мало Георгию. Сборник в чест на 65-годишнината на проф. дфн. Георги Попов, София 2010, стр. 269-276.

Петровић, Дамњан, *Дела архиепископа Данила II у Сопоћанском зборнику из 1526. г.*, Архиепископ Данило II и његово доба, Научни скупови САНУ, књ. LVIII, Београд 1991, стр. 203-209.

Петровић, Дамњан, *Песнички радови архиепископа Данила*, [предговор у књизи:] Данило Други, *Животи краљева и архиепископа српских. Службе*. Приредили проф. др. Гордон Мак Данијел, проф. др. Дамњан Петровић. Данашња језичка верзија Лазар Мирковић, Димитрије Богдановић, Дамњан Петровић, Београд 1988, стр. 25-40.

Подскалски, Герхард, *Средњовековна теолошка књижевност у Бугарској и Србији (865-1459)*. С немачког превели Тијана Тропин, Дејан Аничих. Београд 2010.

Радојчић, Светозар, *Текстови и фреске*, Нови Сад 1965.

Радојчић, Никола, *О архиепископу Данилу II и његовим настављачима*, [предговор у књизи:] Архиепископ Данило, *Животи краљева и архиепископа српских*. Превео Др. Лазар Мирковић. Предговор написао Др. Никола Радојчић, Београд 1935, стр. V-XXIX.

Рочкомановић, Ана, *Свети архиепископ Арсеније I у месеџословима од XIV до XIX века*, Прилози за КЈИФ, књ. LXXIV, св. 1-4 (2008), Београд 2009, стр. 127-143.

Слијепчевић, Ђоко, *Историја српске православне цркве*. Књ.1, *Од покрштавања Срба до краја XVIII века*, Београд 1991.

Тодић, Бранислав, *Иконографски програм фресака из XIV века у Богородичиној цркви и припрати у Пећи*, Архиепископ Данило II и његово доба, Научни скупови САНУ, књ. LVIII, Београд 1991, стр. 361-373.

Трифуновић, Ђорђе, *Стара српска црквена поезија*, [у књизи:] *О Србљаку. Студије*, Београд 1970, стр. 7-93.

Трифуновић, Ђорђе, *Белешке о делима у Србљаку*, [у књизи:] *О Србљаку. Студије*, Београд 1970, стр. 292-294.

Трифуновић, Ђорђе, *О архиепископу Данилу II и његовом ученику*, Књижевност и језик, књ. XIX, св. 4, Београд 1972, стр. 14-17.

Трифуновић, Ђорђе, *О Даничићевом Ријечнику из књижевних старина српских*, [у књизи:] Ђура Даничић, *Рјечник из књижевних старина српских*, Дио Трећи, Београд 1975, стр. 619-646.

Трифуновић, Ђорђе, *Проза архиепископа Данила II*, Књижевна историја, књ. IX, св. 33, Београд 1976, стр. 3-71.

Трифуновић, Ђорђе, *Даничићева издања старих ћирилских текстова*, Зборник о Ђури Даничићу, Београд-Загреб 1981, стр. 165-174.

Трифуновић, Ђорђе, *Азбучник српских средњовековних књижевних појмова*. Друго, допуњено издање, Београд 1990.

Трифуновић, Ђорђе, Витић, Зорица, *Житије краља Драгутина, у монаштву Теоктиста. Прилог познавању рукописног наслеђа архиепископа Данила II*, Зборник Матице српске за књижевност и језик, XLVII, 1, 1999, Нови Сад [2001], стр. 117-141.

Трифуновић, Ђорђе, *Романов типик*, [у књизи:] *Типик архиепископа Никодима*, 2. Српскословенски текст разрешио Лазар Мирковић, [приредио Ђорђе Трифуновић], Београд 2007, стр. 049-062.

Трифуновић, Ђорђе, *Стара српска књижевност. Основи*. Треће, проширено издање, Београд 2009.

Хафнер, Станислав, *Данило II као средњовековни историограф*, Архиепископ Данило II и његово доба, Научни скупови САНУ, књ. LVIII, Београд 1991, стр. 131-137.

Шпадијер, Ирена, *Проблем жанра у средњовековној књижевности*, Књижевна историја, књ. XXVIII, св. 100, Београд 1996, стр. 365-373.

Штављанин-Ђорђевић, Љубица, *Један нови (непотпуни) препис Службе Српском архиепископу Арсенију*, Археографски прилози, 1, Београд 1979, стр. 103-118.

Основни циљеви истраживања били би најпре систематска и свеобухватна текстолошка анализа свих постојећих преписа, затим језичка и стилска анализа као и разматрање поетике *Житија светог архиепископа Арсенија I* и сагледавање места овог дела у склопу *Житија краљева и архиепископа српских*.

Очекивани резултати тицали би се преиспитивања досадашњих проучавања *Зборника архиепископа Данила Другог*, доношења сопственог виђења места *Житија светог архиепископа Арсенија I* у оквирима других дела овог писца.

План рада. Рад би се састојао из уводног и закључног дела и пет поглавља. Као додаток читавом раду приредио би се текст *Житија светог архиепископа Арсенија I* на основу најбољег преписа. У уводном делу размотриће се досадашња истраживања *Зборника архиепископа Данила Другог* при чему ће се указати на претходне резултате.

Други део рада биће посвећен увиду у све сачуване рукописе који садрже како *Житије светог архиепископа Арсенија I*, тако и друга дела архиепископа Данила Другог. Сваки препис добиће свој пун археографски опис чиме ће се установити њихово стање и појаснити место сваког од преписа у хронолошком поретку.

Трећи део рада односио би се на текстолошку анализу свих преписа. Добијени резултати ће допринети сагледавању рукописне традиције и установљавању путева који су претходили настанку сваког преписа као и међусобним сродностима и разликама. У овом делу би се као плод истраживања свих преписа спознало стање оног преписа који би могао бити најближи Даниловом изворнику и на основу њега би се у додатку приредило његово издање.

Четврти део рада биће окренут језичкој и стилској анализи Даниловог *Житија светог архиепископа Арсенија I*. Непосредношћу праћења ових категорија отворили би се путеви анализе других дела Данила Другог и успоставиле језичке и стилске паралеле са њима. Тиме би се остварио потпунији увид у одлике Даниловог уметничког израза.

У петом делу рада сагледала би се поетика овог Даниловог *Житија*, чиме би се откриле неке од основних законитости пишчевог стварања.

У закључним разматрањима дошло би се до јаснијег погледа на рукописну традицију *Житија светог архиепископа Арсенија I* и на његово место у склопу других дела Данила Другог.

У додатку би се приредио текст Даниловог *Житија светог архиепископа Арсенија I* на основу једног преписа, а све разлике са осталим преписима пратиле би се у научном апарату према установљеним едиционим начелима.

Метод истраживања. Текстолошка метода ће доминирати у компаративном поступку изучавања преписа. Њом ће се ближе разјаснити међусобне блискости и разлике постојећих преписа. Такође ће у великој мери бити присутна аналитичка метода током језичких и стилских разматрања, као и синтетичка метода приликом свођења резултата проучавања.

VII ЗАКЉУЧАК СА ОБРАЗЛОЖЕНОМ ОЦЕНОМ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ И КАНДИДАТА

Кандидат Ана Рочкомановић показала је својим досадашњим научним радом да је подобна да пише докторску дисертацију. Њена научна усмереност ка темама из средњове-

ковне књижевности и висок степен достигнуте стручности у објављеним радовима показују сву дораслост да и овај задатак доведе успешно до краја.

На основу наведених података о кандидату, Комисија констатује да је Ана Рочкомановић подобна за израду докторске дисертације под називом „Данилово *Житије светог архиепископа Арсенија I* у рукописној традицији“.

Ову подобност оснажује зрело и исцрпно образложење процеса истраживања и предмета рада. Тема дисертације „Данилово *Житије светог архиепископа Арсенија I* у рукописној традицији“ према изнетом образложењу омогућиће досезање до нових научних резултата у проучавању једног од најсложенијих дела српске средњовековне књижевности, какав је Зборник краљева и архиепископа српских.

На основу постављених циљева и очекиваних резултата, Комисија констатује да је предложена тема подобна за израду докторске дисертације у области средњовековне књижевности.

Према наведеним подацима о предложеном ментору, Комисија констатује да је проф. др Томислав Јовановић подобан за ментора предложене докторске дисертације.

На основу изнетог, Комисија предлаже Наставно-научном већу Филолошког факултета Универзитета у Београду да донесе позитивну оцену о подобности кандидата Ане Рочкомановић и предложеној теми докторске дисертације „Данилово *Житије светог архиепископа Арсенија I* у рукописној традицији“, а да се за ментора именује проф. др Томислав Јовановић, редовни професор Филолошког факултета у Београду.

Чланови Комисије:

др Томислав Јовановић, редовни професор
Филолошког факултета у Београду

др Љиљана Јухас-Георгиевска, редовни професор
Филолошког факултета у Београду

др Светлана Томин, ванредни професор
Филозофског факултета у Новом Саду